

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/168/2012
Identifikačné číslo spisu:	3012200637
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Závadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3012200637.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa T.I., bytom v M. X., R.. XXX/X, zastúpeného JUDr. Evou Borovskou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Štefánikova ul. č. 7, proti odporkyni Sociálnej poisťovni v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, v konaní o vdovecký dôchodok, o odvolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 31. októbra 2012, č.k. 15Sd/228/2012-13 v časti týkajúcej sa trov konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 31. októbra 2012, č.k. 15Sd/228/2012-13, v časti týkajúcej sa trov konania m e n í tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznáva náhradu trov konania.

Účastníci nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 31. októbra 2012, č. k. 15Sd/228/2012-13 bolo zastavené konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 19. júla 2012, číslo XXX XXX XXXX X z dôvodu späťvzatia opravného prostriedku, podaného navrhovateľom. O náhrade trov konania rozhodol tak, že odporkyňu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi ich náhradu vo výške 238,80 € do rúk jeho právneho zástupcu v lehote do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že rozhodol o trovách konania podľa § 250l ods. 3 a § 250h ods. 2 OSP za použitia § 146 ods. 2 veta druhá OSP ktorý uvádza že ak sa pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Proti uzneseniu krajského súdu v časti týkajúcej sa trov konania podala odporkyňa odvolanie, v časti, týkajúcej sa trov konania a žiadala, aby najvyšší súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že navrhovateľ nemá právo na náhradu trov konania. Namietala, že neboli splnené podmienky pre priznanie náhrady trov konania podľa § 146 ods. 2 OSP, lebo nezavinila, že konanie sa muselo zastaviť. Uviedla, že rozhodnutím zo 4. októbra 2012 číslo XXX XXX XXXX X. nevyhovela opravnému prostriedku navrhovateľa v súdnom konaní, o ktorom nemala vedomosť, ale vyhovela

žiadosti dcéry navrhovateľa v dávkovom konaní po preukázaní skutočnosti rozhodnej pre vznik nároku na dávku a jej výplatu, ktorou bol doklad o jej zápise na štúdium. K zrušeniu napadnutého rozhodnutia došlo až preukázaním zmeny skutkového stavu, ktorý odporkyňa nijako nemohla ovplyvniť a nie preto, že by rozhodla v rozpore so zákonom. Len samotné zrušenie napadnutého rozhodnutia a pokračovanie vo výplate dôchodkovej dávky nemôže byť „správaním odporcu“, ktorým by odporkyňa zavinila, že sa konanie muselo zastaviť a preto by mala trovy konania navrhovateľovi zaplatiť. Odňatie dôchodku a jeho opätovné uvoľnenie je štandardný postup, ku ktorému dochádza pri ukončení štúdia na strednej škole, spravidla v júni školského roku a po preukázaní ďalšieho štúdia po zápise na vysokú školu, spravidla v septembri akademického roku. Rovnako podľa názoru odporkyne nešlo o účelné uplatňovanie alebo bránenie práva navrhovateľa, lebo na preukázanie opätovného nároku navrhovateľa na vdovecký dôchodok bolo postačujúce preukázanie potvrdenia o štúdiu dcéry navrhovateľa, čo vykonala dcéra navrhovateľa mimo konania o opravnom prostriedku.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu navrhol uznesenie krajského súdu potvrdiť ako vecne správne a žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že odporkyňa mala vyzvať navrhovateľa na prípadné predloženie dokladov, nie však zastaviť vyplácanie dôchodku. Podľa jeho názoru, vznik súdneho sporu zavinila odporkyňa, lebo bez toho, aby skúmala, či došlo k zániku nároku na dávku, túto dávku zastavila, pričom k takémuto postupu by bola oprávnená len vtedy, keby bol napr. navrhovateľ nečinný, nepredložil požadované doklady a podobne. Podľa jeho názoru nie je právne významné, či odporkyňa dostala návrh zo súdu, alebo či rozhodla z iných dôvodov (po predložení dokladov). Rozhodujúce je iba skutočnosť, že navrhovateľovi bol odňatý vdovecký dôchodok z dôvodu, že sa nestará aspoň o jedno nezaopatrené dieťa, pričom tento dôvod sa nezakladal na pravde.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2, § 246c OSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa trov konania, spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v časti, týkajúcej sa trov konania je potrebné zmeniť a náhradu trov konania navrhovateľovi nepriznať.

Podľa § 227 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) poistenec a poberateľ dávky sú povinní preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik, trvanie, prerušenie a na zánik sociálneho poistenia

Podľa § 227 ods. 3 zákona o sociálnom poistení poistenec je povinný príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik nároku na dávku, trvanie nároku na dávku, zánik nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu. Prijemca dávky je povinný do ôsmich dní oznámiť príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne zmenu v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na dávku, zánik nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu. Ak bol poistenec alebo príjemca dávky písomne vyzvaný príslušnou organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne, aby preukázal tieto skutočnosti, je povinný výzve vyhovieť v lehote do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak organizačná zložka Sociálnej poisťovne neurčila inú lehotu.

Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Z citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že aj v prípade zastavenia konania je možné priznať náhradu trov konania, ak zastavenie konania zavinil niektorý z účastníkov, prípadne ak bol pre správanie odporcu vzatý späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne.

Návrhom, doručeným Krajskému súdu v Trenčíne 21. septembra 2012 podaným na poštovú prepravu 19. septembra 2012 sa navrhovateľ domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 19. júla 2012, číslo XXX XXX XXXX, ktorým bol navrhovateľovi od 12. septembra 2012 odňatý vdovecký dôchodok.

Zo spisov vyplýva, že dcéra navrhovateľa bola 14. septembra 2012 zapísaná na vysokoškolské štúdium, o čom svedčí potvrdenie z toho istého dňa, ktoré zaslala odporkyni. Odporkyňa rozhodnutím zo 4. októbra 2012, číslo XXX XXX XXXX X zrušila napadnuté rozhodnutie z 19. júla 2012, číslo XXX XXX XXXX X a rozhodla o pokračovaní vo výplate vdoveckého dôchodku od 12. septembra 2012 v sume 63,90 € mesačne. Odporkyňa tak postupovala na základe potvrdenia o zápise na vysokú školu zo 14. septembra 2012, ktoré jej doručila dcéra žalobcu.

O odňatí vdoveckého dôchodku navrhovateľovi však odporkyňa rozhodla v čase, kedy dcéra navrhovateľa nebola zapísaná na vysokoškolské štúdium. Navrhovateľ odporkyňu o tejto skutočnosti neinformoval, ale podal návrh na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o odňatí vdoveckého dôchodku po zápise jeho dcéry na štúdium na vysokej škole. Pred podaním tohto návrhu si navrhovateľ musel byť vedomý, že odporkyňa nemá informáciu o zápise jeho dcéry na vysokú školu, lebo navrhovateľ ju o uvedenej skutočnosti neinformoval, hoci tak urobiť mal, ak sa domáhal nároku dávky a jej výplatu. O tejto rozhodujúcej skutočnosti sa odporkyňa dozvedela od jeho dcéry potom, ako o dávke na základe jej už známych skutočností rozhodla.

Z citovaných ustanovení zákona o sociálnom poistení vplývala navrhovateľovi povinnosť preukázať, že jeho dcéra ukončila stredoškolské štúdium a že následne bola zapísaná na vysokoškolské štúdium, lebo tieto skutočnosti boli podľa § 227 ods. 2 písm. a) a § 227 ods. 3 rozhodujúce pre vznik, trvanie, prerušenie a zánik nároku na dávku dôchodkového poistenia.

Podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa zrušila svoje rozhodnutie o odňatí dávky a zastavení jej výplaty navrhovateľovi v dôsledku skutočnosti, že navrhovateľ preukázal rozhodujúce skutočnosti na trvanie nároku na dávku až po rozhodnutí o jej odňatí, a preto nezavinila, že sa konanie muselo zastaviť. Uvedené konanie odporkyne z tohto dôvodu nie je možné kvalifikovať ako správanie, pre ktoré by bolo možné rozhodnúť o náhrade trov konania podľa § 146 ods. 2 druhej vety OSP a priznať ich náhradu navrhovateľovi.

Navyše, podľa názoru odvolacieho súdu, trovy súdneho konania nie je možné považovať za účelne vynaložené na uplatňovanie alebo bránenie práva, lebo navrhovateľ pred podaním opravného prostriedku mohol odporkyni predložiť potvrdenie o rozhodujúcich skutočnostiach preukazujúcich trvanie nároku na dávku a jej výplatu (napríklad oznámenie o prijatí dcéry na vysokoškolské štúdium), čo však neurobil.

Navrhovateľ vzal svoj návrh na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa piatej časti tretej hlavy OSP späť, lebo jeho žiadosti odporkyňa po preukázaní nových skutočností vyhovel.

Odporkyňa preto nezavinila, že došlo k späťvzatiu návrhu, ktorý bol podaný dôvodne, preto s poukazom na § 146 ods. 2 OSP nie je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania.

Na základe uvedených skutočností najvyšší súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v časti, týkajúcej sa trov konania podľa § 220 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a s § 250ja ods. 3 OSP zmenil tak, že účastníkom náhradu trov konania podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP, nepriznal.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250l ods. 2 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá, § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.